

CENSS
Center for Security Studies

**ДІЯЛЬНІСТЬ
ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
УКРАЇНИ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ
НЕЗАКОННОМУ ОБІГУ ВОГНЕПАЛЬНОЇ
ЗБРОЇ: ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ
ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ**

Аналітична довідка

Видавництво
«Юридика»
2024

УДК 351.74-027.542(477):343.344-048.66(048.83)
Д50

Автори:

Мердова Ольга Миколаївна – завідувач кафедри адміністративно-правових дисциплін факультету № 2 Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, професор, підполковник поліції.

Захарченко Андрій Миколайович – завідувач науково-дослідної лабораторії публічної безпеки громад факультету № 2 Донецького державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор.

Кривонос Максим Васильович – доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін факультету № 2 Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент, майор поліції.

*Рекомендовано до друку Науковою радою
Донецького державного університету внутрішніх справ
(протокол № 11 від 22 листопада 2024 року)*

Д50 **Діяльність** органів Національної поліції України у сфері протидії незаконному обігу вогнепальної зброї: основні проблеми та шляхи їх вирішення : аналітична довідка / О. М. Мердова, А. М. Захарченко, М. В. Кривонос ; Донецький державний університет внутрішніх справ. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2024. – 52 с.

ISBN 978-617-8182-61-8

В аналітичній довідці представлено узагальнений опис результатів проведеного у 2024 році анкетування працівників Національної поліції України з питань протидії незаконному обігу вогнепальної зброї. З урахуванням результатів зазначеного анкетування наведено рекомендації щодо удосконалення окремих напрямів діяльності органів Національної поліції України у сфері протидії незаконному обігу вогнепальної зброї.

Аналітична довідка може становити інтерес для працівників Національної поліції України, суб'єктів нормотворчої діяльності, науково-педагогічних працівників юридичних закладів освіти (юридичних факультетів), представників громадського сектору та всіх, хто цікавиться відповідними питаннями.

Цю аналітичну довідку підготовлено в межах проєкту «Підтримка України у протидії ризикам розповсюдження стрілецької зброї та легкого озброєння внаслідок агресивної війни Росії», що спільно впроваджується Центром безпекових досліджень «СЕНСС» і Small Arms Survey за фінансування Міністерства закордонних справ Німеччини.

УДК 351.74-027.542(477):343.344-048.66(048.83)

ISBN 978-617-8182-61-8

© О. М. Мердова, А. М. Захарченко, М. В. Кривонос, 2024
© Донецький державний університет внутрішніх справ, 2024

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Аналіз результатів анкетування працівників Національної поліції України з питань протидії незаконному обігу вогнепальної зброї.	8
2. Рекомендації щодо удосконалення окремих напрямів діяльності органів Національної поліції України у сфері протидії незаконному обігу вогнепальної зброї.	42

ВСТУП

Військова агресія російської федерації проти України спричинила зростання кількості вогнепальної зброї та боєприпасів у цивільного населення, що значно підвищує ризики вчинення протиправних діянь, пов'язаних з незаконним використанням та обігом зброї. За цих обставин одним з нагальних завдань держави є забезпечення ефективної протидії незаконному обігу вогнепальної зброї.

Серед різних державних органів, задіяних у вирішенні цього завдання, ключова роль належить органам Національної поліції України. Саме органи Національної поліції уповноважені здійснювати превентивну та профілактичну діяльність, безпосередньо вживати заходів щодо виявлення та припинення правопорушень у сфері обігу зброї. Як зазначено у звіті Національної поліції України про результати роботи у 2023 році, упродовж року поліцією вилучено 5,2 тис. одиниць вогнепальної зброї, у тому числі 1,6 тис. – автоматичної, 995 – нарізної, 1,7 тис. – переробленої на вогнепальну та іншої вогнепальної зброї, 1,8 млн набоїв. Упродовж 2023 року збільшилася на 18 % кількість виявлених фактів незаконного поводження зі зброєю (з 4,5 тис. до 5,3 тис.), розкрито на 29 % (з 3,4 тис. до 4,4 тис.) більше таких злочинів. Викрито у 2,8 рази більше (з 4 до 11) організованих груп та злочинних організацій, які діяли у сфері незаконного обігу зброї¹.

Згідно з Планом основних заходів Національної поліції України на 2024 рік до пріоритетних завдань поліції на поточний рік віднесено, зокрема: проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи, спрямованої на добровільну здачу населенням вогнепальної та іншої зброї, боєприпасів та вибухових матеріалів, що опинилися з різних причин у володінні певних осіб без наявного

¹ Звіт Національної поліції України про результати роботи у 2023 році. Офіційний вебпортал Національної поліції України. URL: https://media-www.npu.gov.ua/npu-pre-prod/sites/1/Docs/Dialnist/Richni_zvity/zvit_NPU_2023.pdf.

на це законного права; протидія злочинам, учиненим з використанням вогнепальної зброї, вибухових речовин або боеприпасів, документування та ліквідація організованих груп та злочинних організацій, причетних до незаконного обігу зброї та боеприпасів в умовах збройної агресії, у тому числі реалізація плану спільних заходів, запропонованих Європейським Союзом, у сфері контролю за обігом зброї та недопущення її витоку за межі України². Водночас наявність загрозливих тенденцій до зростання незаконного обігу вогнепальної зброї та пов'язаних з цим негативних супутніх явищ вказує на необхідність пошуку шляхів для підвищення ефективності діяльності Національної поліції за відповідним напрямом, в тому числі удосконалення правової основи цієї діяльності.

У цій аналітичній довідці представлено основні результати дослідження за темою «Діяльність органів Національної поліції України у сфері протидії незаконному обігу вогнепальної зброї: основні проблеми та шляхи їх вирішення», проведеного групою науковців Донецького державного університету внутрішніх справ у межах проекту «Підтримка України у подоланні ризиків розповсюдження стрілецької зброї та легкого озброєння, що виникли в результаті російсько-української війни», який спільно реалізується Швейцарським Фондом Вищого інституту міжнародних досліджень та досліджень у галузі розвитку (через “Small Arms Survey”) та Громадською організацією «Центр безпекових досліджень «СЕНСС».

Мета та методологія дослідження

Метою дослідження є здійснення аналізу діяльності Національної поліції України у сфері протидії незаконному обігу стрілецької зброї та легкого озброєння, виявлення проблемних питань, що виникають у поліцейській діяльності, та підготовка пропозицій щодо удосконалення діяльності Національної поліції за вказаним напрямом.

² План основних заходів Національної поліції України на 2024 рік. Офіційний вебпортал Національної поліції України. URL: <https://media-www.npu.gov.ua/npu-pre-prod/sites/1/plan%20zahodiv2024.pdf>.

Завдання проведеного аналітичного дослідження:

– провести анкетування працівників центрального органу управління та територіальних органів Національної поліції України (з охопленням всіх регіонів країни) для виявлення проблемних питань, що виникають у діяльності цих органів у сфері протидії незаконному обігу вогнепальної зброї, а також збору пропозицій стосовно шляхів вирішення зазначених питань;

– проаналізувати, систематизувати та здійснити аналітичний опис результатів проведеного опитування;

– підготувати рекомендації щодо удосконалення окремих напрямів діяльності органів Національної поліції України у сфері протидії незаконному обігу вогнепальної зброї.

Об'єкт дослідження: діяльність органів та підрозділів Національної поліції України у сфері протидії незаконному обігу вогнепальної зброї.

Предмет дослідження: особиста думка працівників поліції щодо проблемних питань та шляхів їх вирішення у сфері протидії незаконному обігу вогнепальної зброї і боеприпасів.

Методологія дослідження включає застосування формально-юридичного, соціологічного, статистичного, системного методів, а також методу прогнозування.

Методологічні обмеження. Дослідження відображає лише думку тих учасників, які беруть участь у ньому. Однак на основі цих даних було отримано зворотний зв'язок, проаналізовано позиції учасників дослідження, виявлено проблеми у сфері протидії незаконному обігу зброї і боеприпасів, що дозволило сформулювати відповідні рекомендації у площині законодавства та правозастосовної практики.

Задля дотримання етичних вимог щодо добровільності, конфіденційності, поінформованості та безпеки учасників анкетування проводилося анонімно, без збирання інформації, що може ідентифікувати поліцейських, а перед початком проведення опитування всі респонденти, які взяли участь у дослідженні, були ознайомлені з метою та завданнями дослідження, їм було повідомлено про те, що всі отримані дані буде представлено у деперсоналізованому вигляді.

Вихідні дані: 16 216 анкет працівників Національної поліції України, отриманих у результаті онлайн-анкетування, проведеного

за допомогою Google-форми в період з 09 серпня 2024 року по 21 серпня 2024 року.

В анкетуванні взяли участь працівники структурних підрозділів центрального органу управління поліції, міжрегіональних територіальних органів поліції, територіальних органів й підрозділів Головних управлінь Національної поліції в областях (окрім Автономної Республіки Крим та м. Севастополя).

1. АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ АНКЕТУВАННЯ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ПРОТИДІЇ НЕЗАКОННОМУ ОБИГУ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ

У ході дослідження проведено аналіз 16216 анкет практичних працівників Національної поліції України. При цьому згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2014 року № 85 «Деякі питання затвердження граничної чисельності працівників апарату та територіальних органів центральних органів виконавчої влади, інших державних органів» (із змінами) *гранична чисельність працівників Національної поліції України не може перевищувати 141 330 осіб*. За словами Міністра внутрішніх справ України Ігоря Клименка станом на січень 2024 року в Національній поліції служить 98 тисяч поліцейських¹. Виходячи із загальної кількості опитаних, можна стверджувати, що анкетування пройшли 16,5 % особового складу Національної поліції.

Участь в анонімному опитуванні взяли працівники таких структурних підрозділів Національної поліції:

- центральний орган управління – 192 респонденти (1,2 %);
- міжрегіональні територіальні органи – 1071 респондент (6,6 %);
- ГУНП у Вінницькій області – 1112 респондентів (6,9 %);
- ГУНП у Волинській області – 419 респондентів (2,6 %);
- ГУНП в Дніпропетровській області – 2838 респондентів (17,5 %);
- ГУНП в Донецькій області – 842 респонденти (5,2 %);
- ГУНП в Житомирській області – 6 респондентів (0,037 %);

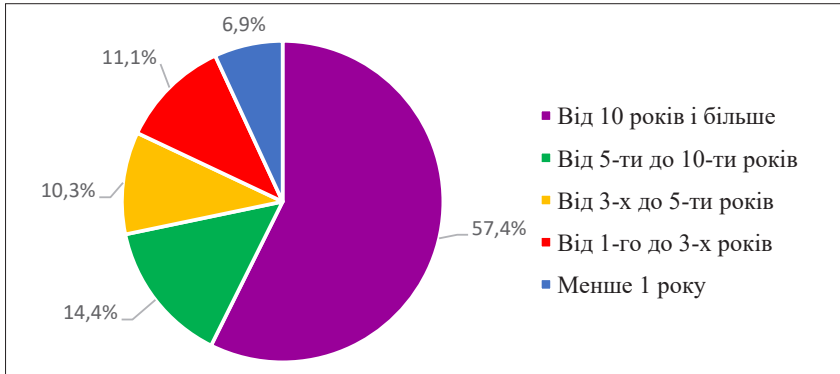
¹ Функціонал поліції з початком повномасштабного вторгнення зріс на 80 %, водночас чисельність поліції не зросла, – Ігор Клименко. URL: <https://mvs.gov.ua/uk/news/funkcional-policiyi-z-pocatkom-povnomasstabnogo-vtorgnennia-zris-na-80-vodnocas-ciselnist-policiyi-ne-zrosla-igor-klimenko>

- ГУНП в Закарпатській області – 507 респондентів (3,1 %);
- ГУНП в Запорізькій області – 106 респондентів (0,7 %);
- ГУНП в Івано-Франківській області – 274 респонденти (1,7 %);
- ГУНП в Київській області – 872 респонденти (5,4 %);
- ГУНП в м. Києві – 2176 респондентів (13,4 %);
- ГУНП в Кіровоградській області – 20 респондентів (0,12 %);
- ГУНП в Луганській області – 222 респонденти (1,4 %);
- ГУНП у Львівській області – 1055 респондентів (6,5 %);
- ГУНП в Миколаївській області – 488 респондентів (3 %);
- ГУНП в Одеській області – 45 респондентів (0,3 %);
- ГУНП в Полтавській області – 212 респондентів (1,3 %);
- ГУНП в Рівненській області – 213 респондентів (1,3 %);
- ГУНП в Сумській області – 885 респондентів (5,5 %);
- ГУНП в Тернопільській області – 2 респонденти (0,012 %);
- ГУНП в Харківській області – 207 респондентів (1,3 %);
- ГУНП в Херсонській області – 702 респонденти (4,3 %);
- ГУНП в Хмельницькій області – 351 респондент (2,2 %);
- ГУНП в Черкаській області – 524 респонденти (3,2 %);
- ГУНП в Чернівецькій області – 120 респондентів (0,7 %);
- ГУНП в Чернігівській області – 755 респондентів (4,7 %).

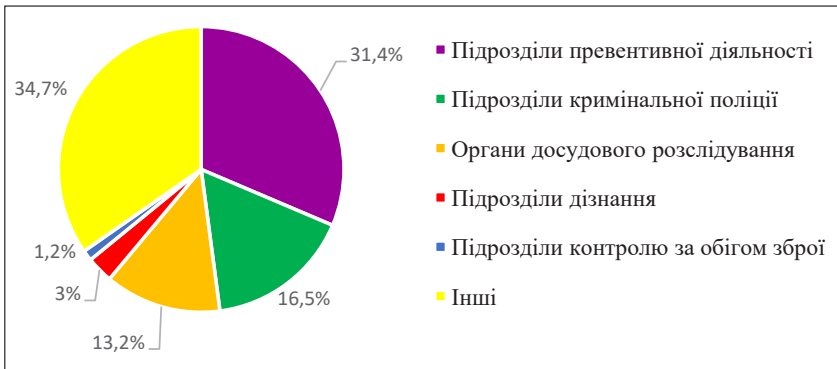
Слід відзначити, що найбільшу кількість респондентів, які взяли участь в анкетуванні, склали практичні працівники з досвідом роботи понад 10 років, які представляли різні структурні підрозділи Національної поліції, а саме: 31,4 % (5090 поліцейських) – підрозділи превентивної діяльності; 16,5 % (2674 поліцейських) – підрозділи кримінальної поліції; 13,2 % (2137 поліцейських) – органи досудового розслідування; 3 % (485 поліцейських) – підрозділи дізнання; 1,2 % (188 поліцейських) – підрозділи контролю за обігом зброї, що обумовлюється малочисельністю зазначених підрозділів; 34,7 % (5642 поліцейських) – представників інших підрозділів.

Серед опитаних практичних працівників 20,4 % (3312 поліцейських) безпосередньо залучені відповідно до функціональних обов'язків до реалізації заходів із протидії незаконному обігу вогнепальної зброї; 24,9 % (4041 поліцейський) – опосередковано, 53,6 % (8695 поліцейських) – до зазначених заходів не залучаються.

Досвід роботи респондентів

Представництво респондентів за органами (підрозділами)

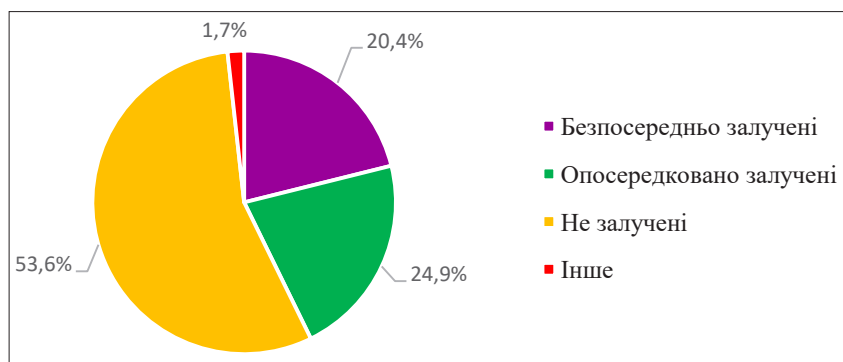

Індивідуальну відповідь¹ на запитання: «Чи залучені Ви відповідно до функціональних обов'язків до реалізації заходів із протидії незаконному обігу вогнепальної зброї?» надали – 1,7 % (168 поліцейських) опитаних, зазначивши: «Залучалися до зазначених заходів за потребою допомоги в документуванні»; «Для вилучення зброї і боєприпасів»; «Під час реалізації в рамках кримінального провадження»; «При несенні служби у складі зведених загонів на тери-

¹ Тут і надалі у варіанті «Інше» не наводяться індивідуальні позиції поліцейських, які містили відповідь на кшталт: «Не знаю», «Не володію інформацією», «Важко відповісти» тощо.

торії Харківської та Донецької областей»; «Під час несення служби на блокпостах»; «При реалізації контролю за постановкою на облік»; «При організації контролю (в межах повноважень) за станом розслідування даної категорії кримінальних правопорушень»; «Під час забезпечення публічної безпеки і порядку»; «В режимі або під час патрулювання»; «Здійснення контролю за формуванням ІП «Кримінальна зброя»; «При проведенні інформаційних кампаній щодо протидії незаконному обігу зброї»; «При залученні Службою безпеки України для реалізації ними певних заходів». Це є свідченням того, що в умовах правового режиму воєнного стану працівники поліції залучаються до реалізації заходів, невластивих їх функціоналу, що обумовлюється потребами правоохоронної діяльності.

Ступінь залученості до реалізації заходів із протидії незаконному обігу вогнепальної зброї та боєприпасів

Опитані практичні працівники надали такі відповіді стосовно основних видів вогнепальної зброї та боєприпасів, які переважають у незаконному обігу:

- револьвери та самозарядні пістолети – 5056 респондентів (31,2 %);
- гвинтівки та карабіни – 4951 респондент (30,5 %);
- рушниці – 5050 респондентів (31,1 %);
- ручні та великокаліберні кулемети – 915 респондентів (5,6 %);
- мінометні системи (до калібру 120-мм) – 677 респондентів (4,2 %);

- гранатомети – 1378 респондентів (8,5 %);
- безвідкатні гармати – 599 респондентів (3,7 %);
- протипіхотні міни – 1069 респондентів (6,6 %);
- переносні реактивні пускові установки – 637 респондентів (3,9 %);
- переносні ракети та пускові установки (ПТРК, ВЗРК) – 741 респондент (4,6 %);
- саморобні вибухові пристрої – 3583 респонденти (22,1 %);
- патрони – 12318 респондентів (76 %);
- гранати – 12044 респонденти (74 %);
- постріли до підствольних гранатометів – 1383 респонденти (8,5 %);
- інше («Всі»; «Автомати, пістолети»; «Перероблені пістолети»; «Вся вогнепальна зброя, яка не зареєстрована»; «Перероблені стартові пістолети»; «Всі види зброї, які незаконні»; «Боеприпаси»; «Вище вказані усі»).

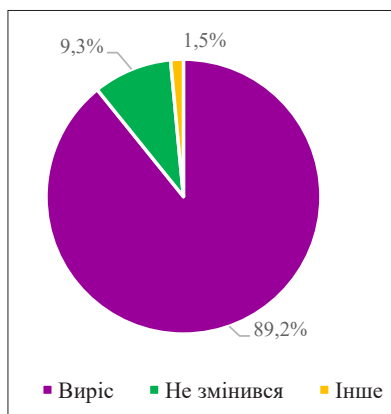
Як бачимо, найбільшого поширення, на думку респондентів, у незаконному обігу отримали патрони, гранати, револьвери та самозарядні пістолети, рушниці, гвинтівки та карабіни. Звертаємо увагу на те, що наведені показники є особистою думкою респондентів і можуть відрізнятись від офіційної статистики.

Інформація про різновиди вогнепальної зброї та боеприпасів, які, на думку респондентів, переважають у незаконному обігу

14 463 поліцейських, що складає 89,2 % опитаних респондентів, наголосили на тому, що рівень загроз від незаконного обігу вогнепальної зброї з початку повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України виріс; 1505 респондентів (9,3 %) вважають, що він не змінився; 248 опитаних (1,5 %) надали індивідуальну відповідь, зазначивши про те, що «Ризик становить привласнена трофейна зброя»; «Рівень загроз ще не змінився, але в майбутньому може змінитися»; «Рівень загроз значно виріс»; «Рівень загроз виріс, проте на даний час стабільний», «Трохи виріс», «Багато зброї було роздано на початку повномасштабного вторгнення».

Оцінка рівня загроз з початку повномасштабного вторгнення

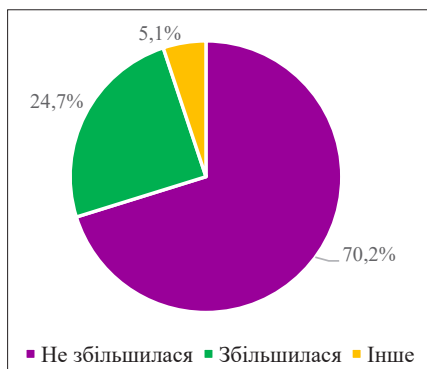

На думку 11384 опитаних респондентів (70,2 %), кількість вчинення жінками правопорушень у сфері незаконного обігу вогнепальної зброї та боеприпасів з початку повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України не збільшилася. Зі свого боку 4005 опитаних (24,7 %) відзначають таке збільшення. 827 поліцейських (5,1 %) надали індивідуальні відповіді на поставлене запитання.

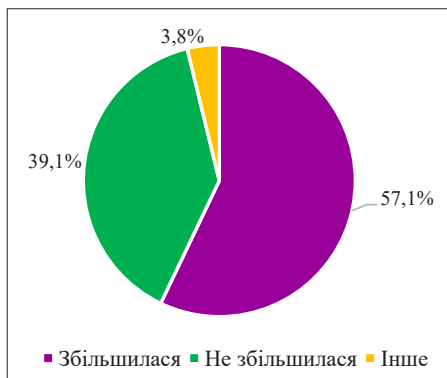
Слід звернути увагу на те, що 9262 респондентів (57,1 %) відзначили про збільшення кількості випадків гендерно зумовленого насильства, у тому числі домашнього насильства, з використанням / погрозою використання вогнепальної зброї та боеприпасів. Натомість 6344 опитаних поліцейських (39,1 %) не відзначають

такого збільшення. 610 респондентів, що становить 3,8 %, висловили власну позицію щодо цього питання, серед яких заслуговують на увагу такі відповіді: «50/50»; «Напевно»; «Можливо частково»; «Частіше за все, багато жінок не повідомляють про факти вчинення чоловіками військовими домашнього насильства»; «Є випадки»; «У сільській місцевості не змінився, у містах – не можу сказати»; «Швидше так ніж ні, але не значно», «Поки ще немає демобілізації».

Оцінка кількості вчинення жінками правопорушень у сфері незаконного обігу зброї і боеприпасів

Інформація про кількість випадків гендерно зумовленого насильства, у тому числі домашнього насильства, з використанням / погрозою використання вогнепальної зброї та боеприпасів

На думку учасників опитування, основними каналами надходження вогнепальної зброї і боеприпасів, що знаходяться в незаконному обігу, з територій ведення бойових дій та територій поблизу лінії фронту в інші частини країни є такі:

- військовий транспорт – 10748 респондентів (66,3 %);
- автомобільний цивільний транспорт – 10619 респондентів (65,5 %);
- поштові служби доставки – 5143 респонденти (31,7 %);
- залізничний транспорт – 2994 респонденти (18,5 %);
- річковий/морський транспорт – 883 респонденти (5,4 %);
- інше («Ручне перенесення»; «Місця бойових дій»; «Покинуті бліндажі та схрони на колишніх окупованих територіях»; «Волонтери», «Всі»; «Забирають додому учасники бойових дій»; «Перевезення особисто військовими»; «Основне джерело бойові гії на території області»; «Самостійне виявлення, продаж»; «Торівля з рук в руки»; «Всі відповіді я вважаю правильні»; «Будь-які шляхи, так іде, що «аж з неба падає»).

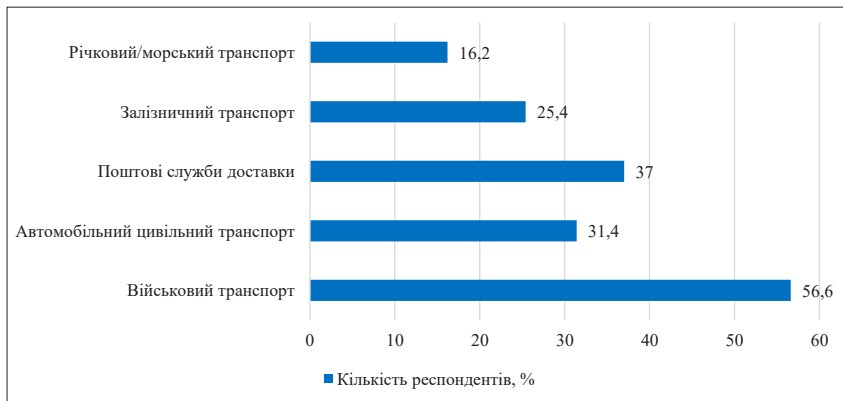
Майже аналогічна ситуація простежується у відповіді на питання: «Які, на Вашу думку, є найменш контрольовані з боку правоохоронців канали надходження вогнепальної зброї і боеприпасів, що знаходяться в незаконному обігу, з територій ведення бойових дій та територій поблизу лінії фронту в інші частини країни?» Так, 9174 респонденти (56,6 %) наголосили на тому, що це є військовий транспорт; 5097 респондентів (31,4 %) – автомобільний цивільний транспорт; 6000 респондентів (37 %) – поштові служби доставки; 4120 респондентів (25,4 %) – залізничний транспорт; 2628 респондентів (16,2 %) – річковий/морський транспорт. Зі свого боку в індивідуальних відповідях зазначалися: «Волонтерські автомобілі»; «Ручне перенесення»; «Військові, які беруть участь у бойових зіткненнях», а також те, що: «Все контролюється»; «Робота виконується в усіх напрямках».

11 428 респондентів (70,5 %) вважають, що правоохоронними органами завжди приділяється увага встановленню джерел незаконного походження вогнепальної зброї, що була використана при вчиненні кримінальних правопорушень, зі свого боку 3659 опитаних (22,6 %) зазначили, що не завжди приділяється така увага, а 748 респондентів (4,6 %) наголосили на неприділенні уваги.

Інформація про основні канали надходження вогнепальної зброї і боєприпасів, що знаходяться в незаконному обігу, з територій ведення бойових дій та територій поблизу лінії фронту в інші частини країни

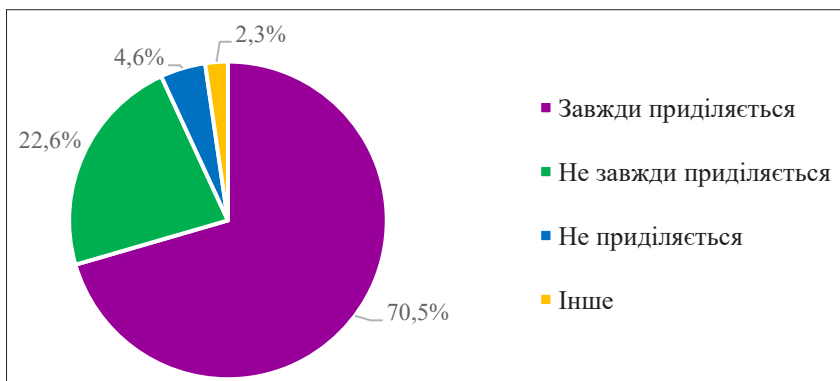

Інформація про найменш контрольовані з боку правоохоронців канали надходження вогнепальної зброї і боєприпасів, що знаходяться в незаконному обігу, з територій ведення бойових дій та територій поблизу лінії фронту в інші частини країни

В окремих відповідях респондентами було зазначено про таке: «Не проводиться у зв'язку з відсутністю можливості, нема механізму чи порядку проведення такого заходу»; «Приділяється завжди, але треба збільшити кількість особового складу, так як збільшилась кількість зброї та людей, котра з нею контактує»; «Нехватка особового складу», «Немає кому працювати, щоб все контролювати».

Інформація щодо стану приділення правоохоронними органами належної уваги встановленню джерел незаконного походження вогнепальної зброї, що була використана при вчиненні кримінальних правопорушень

Причинами неприділення належної уваги встановленню джерел незаконного походження вогнепальної зброї, що була використана при вчиненні кримінальних правопорушень, респонденти зазначили: відсутність можливостей для проведення такої перевірки – 2415 респондентів (36,6 %); відсутність часу на проведення додаткових заходів після повідомлення особі про підозру – 1177 респондентів (17,8 %); відсутність такої вимоги з боку органів прокуратури та суду – 502 респонденти (7,6 %).

На думку учасників опитування, в зоні ризику щодо можливої причетності до розповсюдження вогнепальної зброї і боеприпасів, що перебуває в незаконному обігу, знаходяться такі категорії осіб:

– цивільні особи, що проживають у районах ведення бойових дій та на територіях, що межують з ними – 9264 респонденти (57,1 %);

- військовослужбовці – 9002 респонденти (55,5 %);
- представники злочинних груп/злочинних організацій/злочинних спільнот – 7630 респондентів (47,1 %);
- демобілізовані військовослужбовці – 7195 респондентів (44,4 %);
- особи, що були умовно-достроково звільнені від відбування покарання для проходження військової служби – 4736 респондентів (29,2 %);
- члени добровольчих формувань територіальних громад – 4273 респонденти (26,4 %);
- волонтери – 4018 респондентів (24,8 %);
- цивільні особи, яким була видана зброя відповідно до Закону України «Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України» – 3419 респондентів (21,1 %);
- інше («Громадяни з низькою соціальною відповідальністю»; «Будь-яка особа з зазначених, в залежності від індивідуального складу характеру»; «Представники «русской» православної церкви»; «Особи, які самовільно залишили частину»; «Зараз такий час, що не має конкретної категорії»; «Мабуть усі можуть бути причасні (+/-)»).

Інформація про категорії осіб, що знаходяться у зоні ризику щодо можливої причетності до розповсюдження вогнепальної зброї і боєприпасів, що перебуває в незаконному обігу

Наступний блок опитування був присвячений **нормативно-правовому регулюванню сфери протидії незаконному обігу зброї і боєприпасів**, який охоплював питання, присвячені оцінці його ефективності, доцільності удосконалення положень чинних нормативно-правових актів, оцінці законодавчих ініціатив.

Так, 9526 респондентів (58,7 %) вважають чинне законодавство ефективним для протидії незаконному обігу вогнепальної зброї і боєприпасів, проте 6238 респондентів (38,5 %) – неефективним. 450 респондентів (2,8 %) опитаних надали індивідуальні відповіді. Серед них переважали такі твердження: «50/50»; «Частково»; «Не в повній мірі»; «Неволодіння інформацією із зазначеного питання» тощо.

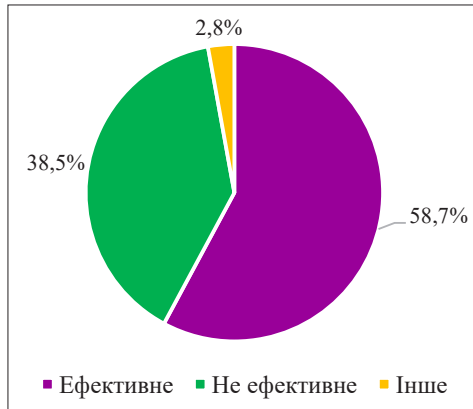
Водночас серед індивідуальних відповідей слід відзначити такі:

- «Потрібно змінити частково в частині добровільної видачі, більшість людей бояться, бо, на їхню думку, в них будуть проблеми з правоохоронними органами»;
- «Передбачити законодавством більш суворе покарання, ніж визначене зараз»;
- «Посилити кримінальну відповідальність»;
- «Потребує удосконалення в плані мотивувати людей реєструвати трофейну зброю, посилити роль ЗМІ щодо відповідальності за порушення вимог закону (як профілактика)»;
- «В Україні немає Закону про зброю»;
- «Треба зробити і в цілях для людей, і для держави легалізацію трофейної зброї».

Опитані респонденти висловилися за доцільність удосконалення положень чинних нормативно-правових актів у частині регламентації питань протидії незаконному обігу зброї і боєприпасів:

- 8333 респонденти (51,4 %) вважають за необхідне удосконалення положень Кримінального кодексу України;
- 7791 респондент (48 %) – положень Закону України «Про Національну поліцію»;
- 5254 респонденти (34,2 %) – положень Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями

Оцінка стану ефективності чинного законодавства для протидії незаконному обігу зброї і боєприпасів

метальними снарядами несмертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів, затвердженої наказом МВС України від 21 серпня 1998 року № 622;

- 3669 респондентів (22,6 %) – положень Інструкції про порядок приймання, зберігання, обліку, знищення чи реалізації вилученої, добровільно зданої, знайденої зброї та боєприпасів до неї, затвердженої наказом МВС України від 31 травня 1993 року № 314;

- 2973 респонденти (18,3 %) – положень Кодексу України про адміністративні правопорушення;

- 2679 респондентів (16,5 %) – положень Закону України «Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України».

Такі результати, на нашу думку, свідчать про необхідність здійснення комплексного моніторингу положень чинних нормативно-правових актів щодо перегляду їх норм у частині регламентації питань протидії незаконному обігу вогнепальної зброї для подальшого удосконалення їх положень чи визначення можливості прийняття нових редакцій окремих нормативно-правових актів, зокрема відомчих.

Крім того, в індивідуальних відповідях респондентів переважала позиція щодо необхідності удосконалення положень Кримінального процесуального кодексу України та прийняття базового закону, як приклад, Закону України «Про зброю», Закону України «Про обіг зброї».

Інформація щодо нормативно-правових актів, положення яких, на думку поліцейських, потребують удосконалення в частині регламентації питань протидії незаконному обігу зброї і боєприпасів

12162 респонденти (75 %) висловилися на підтримку посилення кримінальної відповідальності за незаконне поводження зі зброєю в умовах правового режиму воєнного стану, натомість 3709 респондентів (22,9 %) вважають існуючі санкції за порушення кримінально-правових заборон достатніми та дієвими.

Зі свого боку 345 респондентів (2,1 %) висловили власні позиції з цього питання, в яких зазначили, зокрема: «Навряд чи посилення відповідальності допоможе зменшити кількість злочинів під час дії воєнного стану»; «Треба чітко прописати, в якому випадку яка відповідальність»; «Треба дивитись на наслідки»; «Потрібно прийняти закон про зброю»; «Потрібно посилити відповідальність за зберігання та використання зброї військового зразка»; «Так, є необхідність посилення відповідальності за статтею 263 ККУ, але після прийняття адекватного закону України про зброю, де пропишуть трофейну зброю та «короткий ствол»; «В деяких випадках посилити, а в деяких звільнити від неї»; «Декриміналізація окремих положень»; «Краще дозволити легально зберігати»; «Ні, дане законодавство досить суворе. Але потрібно легалізувати зброю»; «Слід посилити не санкцію, а порядок зберігання та носіння зброї»

військовими»; «Законодавець повинен, на мою думку, створити умови для добровільної здачі/реєстрації наявної у людей зброї. Я вважаю, що необхідно легалізувати певні види вогнепальної зброї та контролювати її обіг/вести облік. Все інше – суворо карати. Це необхідно для того, щоб громадяни мали змогу захистити себе та правоохоронні органи мали б менше навантаження»; «Вважаю, що зброя повинна бути доступна кожному, хто буде відповідати критеріям. Заборона завжди породжує чорний ринок. Законність означає можливість відстежити власника»; «Треба враховувати ситуацію та суть правопорушення»; «Взагалі потрібно декриміналізувати зберігання боеприпасів, які не мають в собі вибухових речовин калібром до 20 мм і дати можливість «оцивільнити», тобто переробити трофейну вогнепальну зброю в цивільний варіант, і дозволити військовослужбовцям чи іншим особам, які володіли нею незаконно, залишати за собою право володіти такою оцивільненою зброєю, в кількості 1 шт. на засадах чинного законодавства»; «Посилення цих законів негативно вплине на діяльність поліції, оскільки застосування і використання зброї є обмеженим»; «Проблематика потребує концептуального вирішення (надання права володіння вогнепальною зброєю цивільному населенню) та комплексних змін законодавства»; «Декриміналізація володіння стрілецькою зброєю»; «Посилення покарання не завжди викликає страх перед здійсненням правопорушення»; «Проблема не в санкції статті, а в можливостях працівників поліції проведення необхідних слідчих та розшукових дій згідно чинного законодавства»; «Спростити отримання дозволу на придбання короткоствольної нарізної зброї цивільним громадянам»).

На запитання, чи вважають опитані респонденти за доцільне внесення змін до статті 263 Кримінального кодексу України, а саме доповнення її частинами, які передбачатимуть кваліфіковані та особливо кваліфіковані ознаки вчинення цього злочину, отримано такі результати:

- стаття не потребує змін – 4879 респондентів (30,1 %);
- доцільним є доповнення кваліфікованою ознакою – ті самі дії, вчинені повторно – 6266 респондентів (38,6 %);
- доцільним є доповнення кваліфікованою ознакою – ті самі дії, вчинені за попередньою змовою групою осіб – 4764 респонденти (29,4 %);

Інформація щодо доцільності посилення кримінальної відповідальності за незаконне поводження зі зброєю в умовах правового режиму воєнного стану

- доцільним є доповнення кваліфікованою ознакою – ті самі дії, вчинені організованою групою – 4135 респондентів (25,5 %);
- доцільним є доповнення кваліфікованою ознакою – ті самі дії, вчинені під час надзвичайного або воєнного стану – 6776 респондентів (41,8 %);
- інше («Доцільним є доповнення кваліфікованою ознакою – ті самі дії, вчинені особами під виглядом волонтерства»; «Ремонт зброї, зберігання вогнепальної зброї без наявності конструктивних частин механізму, що могла бути навмисно прихованою особою з метою ухилення від кримінальної відповідальності»; «Вчинені з корисливих мотивів»).

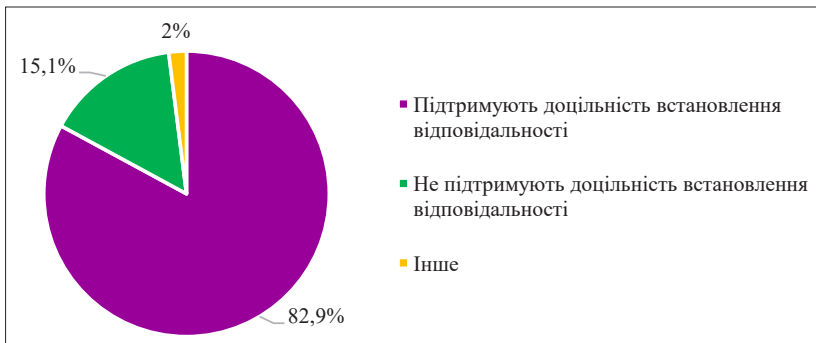
13439 респондентів (82,9 %) підтримують пропозицію щодо розширення меж кримінально-правової заборони шляхом встановлення відповідальності за викрадення, привласнення, вимагання, носіння, зберігання, придбання, передачу або збут складових частин вогнепальної зброї. Зі свого боку 2452 опитаних (15,1 %) такої ініціативи не підтримують, а 2 % опитаних мають окрему позицію з цього приводу, як приклад: «За зберігання складової частини зброї вважаю доцільним адміністративну відповідальність за такі дії, вчинені вперше»; «Так, у випадку, якщо цими складовими можна завдати шкоду (постріл, вибух) або ці складові в кількості 2-х та більше штук»; «Існуючий підхід потребує диференціації кримінально-правових заборон, з урахуванням деталізації

об'єктивної сторони кримінального правопорушення»; «Ні, багато військовослужбовців купляють окремі елементи зброї для покращення її ТТХ, зручності і т. д.» тощо.

Інформація щодо доцільності доповнення ст. 263 ККУ частинами, які передбачатимуть кваліфіковані та особливо кваліфіковані ознаки

Інформація щодо можливого розширення меж кримінально-правової заборони шляхом встановлення відповідальності за викрадення, привласнення, вимагання, носіння, зберігання, придбання, передачу або збут складових частин вогнепальної зброї

На момент проведення опитування на розгляді Верховної Ради України перебував проєкт Закону про внесення змін до Закону України «Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України» щодо вдосконалення порядку отримання, декларування та поводження з вогнепальною зброєю (реєстр. № 9538 від 28.07.2023)¹. Цим законопроєктом передбачалося внесення змін до вищеназваного Закону із доповненням його такою нормою: «Цивільна особа, яка знайшла вогнепальну зброю, її основні частини та/або боєприпаси до неї, зобов'язана впродовж 24 годин повідомити орган (підрозділ) Національної поліції України про такий факт, передати знахідку поліцейському в будь-який зручний спосіб для подальшої здачі чи декларування або вказати на місцезнаходження знахідки для її вилучення». Позитивно сприйняли таку ініціативу 12785 респондентів (78,8 %); прийняття зазначеної норми вважали недоцільним 1747 опитаних (10,8 %); 1152 респонденти (7,1 %) наголосили на тому, що редакція зазначеної норми потребує доопрацювання, а 3,3 % респондентів мають з цього приводу окрему думку.

Аналіз відповідей на відкрите запитання щодо доцільності доопрацювання редакції зазначеної норми (1212 відповідей) дозволяє стверджувати, що головною проблемою респонденти вбачають:

– визначений строк у 24 години, оскільки одні респонденти вважають його коротким («Під час військового стану 24 години – це дуже короткий термін»; «Потрібно врахувати місце, обставини і час знахідки. Не кожен громадянин зможе протягом 24 годин повідомити про це правоохоронні органи»; «Якщо відключення світла, люди в селі чи в лісі, не встигає повідомити за 24 години. Дайте 5 діб для всього, що просите», «Потягом 24 годин не завжди буде можливо повідомити, якщо це окупована територія до прикладу», «Збільшити час на повідомлення до 3-х діб, особливо стосуються зони бойових дій» тощо), інші навпаки наголошували на негайності такого повідомлення («Негайно, а не впродовж 24 годин. Знайшов, дзвони в 102»; «24 години – це забагато для того, щоб повідомити», «Невідкладно повідомити про знаходження незаконної зброї», «24 години необхідно замінити на негайно або в найкоротший термін, оскільки не можливо буде точно встановити час, з якого починати віграховувати 24 години» тощо);

¹ URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/42398>

– відсутність реальної можливості виконання зазначених у диспозиції статті дій, особливо у зонах найбільш наближених до бойових дій («Визначити спосіб більш конкретним формулюванням», «Необхідно уточнення, яким саме способом повідомити до поліції, прописати пункт уникнення від кримінальної відповідальності, і прописати, що буде у разі не повідомлення за 24 години до НПУ»; «Вважаю за необхідне доповнити норму: «У разі неможливості з поважних причин...»; «Не в кожній особі є можливість зателефонувати на 102 і не в кожного є телефон» тощо);

– розширення кола суб'єктів, яким можна передати знайдену зброю передати («Догати не тільки поліцейського, а, наприклад, представника ДСНС»).

Слід відзначити, що 20.08.2024 Закон був прийнятий і має вступити в дію 25.11.2024. В остаточній редакції Закону вищезгадана норма викладена дещо інакше: «Цивільна особа, яка знайшла вогнепальну зброю, її основні частини або боеприпаси до неї, зобов'язана негайно повідомити Національну поліцію України про такий факт за телефонним номером екстреної служби 102 або єдиним телефонним номером 112 та впродовж 24 годин передати їх до органів Національної поліції України в будь-який зручний спосіб для подальшої здачі чи декларування або вказати на їх місцезнаходження для подальшого вилучення».

На думку учасників опитування, найбільш результативними у сфері протидії незаконному обігу вогнепальної зброї і боеприпасів є такі профілактичні заходи:

– проведення інформаційних кампаній, спрямованих на формування у населення правосвідомої поведінки щодо добровільної здачі органам влади зброї, бойових припасів, вибухових речовин та вибухових пристроїв – 9338 респондентів (57,6 %);

– моніторинг інформаційних порталів, сайтів, телеграм-каналів тощо на предмет пропозицій незаконного збуту зброї, боеприпасів або вибухових речовин – 6978 респондентів (43 %);

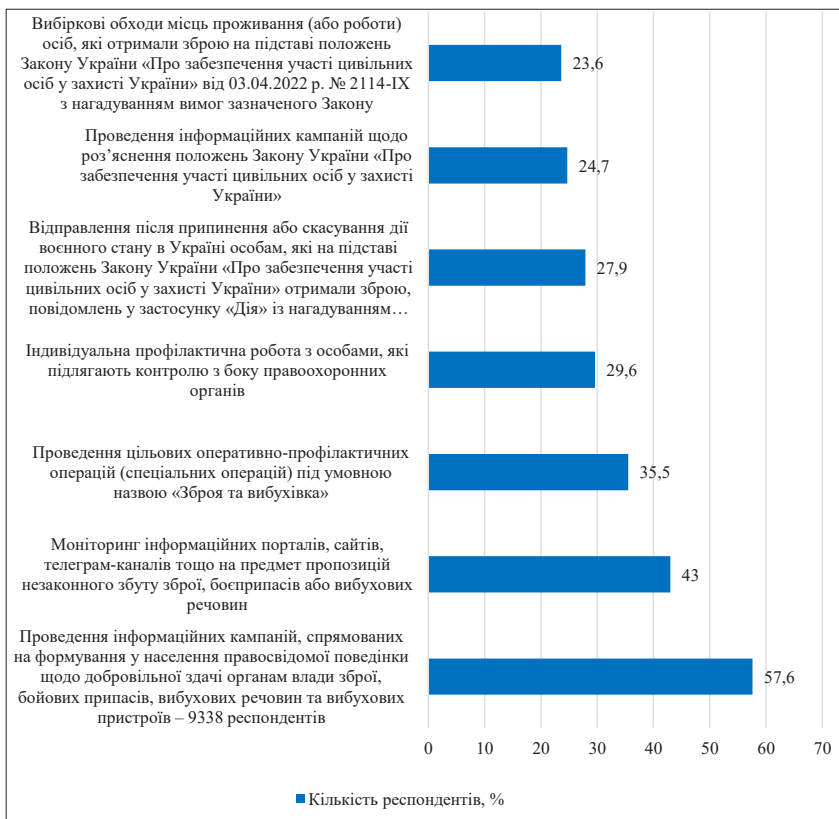
– проведення цільових оперативно-профілактичних операцій (спеціальних операцій) під умовною назвою «Зброя та вибухівка» – 5760 респондентів (35,5 %);

– індивідуальна профілактична робота з особами, які підлягають контролю з боку правоохоронних органів – 4807 респондентів (29,6 %);

- відправлення після припинення або скасування дії воєнного стану в Україні особам, які на підставі положень Закону України «Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України» отримали зброю, повідомлень у застосунку «Дія» із нагадуванням про необхідність здачі зброї у десятиденний строк – 4521 респондент (27,9 %);

- проведення інформаційних кампаній щодо роз'яснення положень Закону України «Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України» – 4008 респондентів (24,7 %);

Інформація про найбільш результативні профілактичні заходи у сфері протидії незаконному обігу вогнепальної зброї і боєприпасів

- вибіркові обходи місць проживання (або роботи) осіб, які отримали зброю на підставі положень Закону України «Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України» від 03.04.2022 р. № 2114-IX з нагадуванням вимог зазначеного Закону – 3826 респондентів (23,6 %);
- інше.

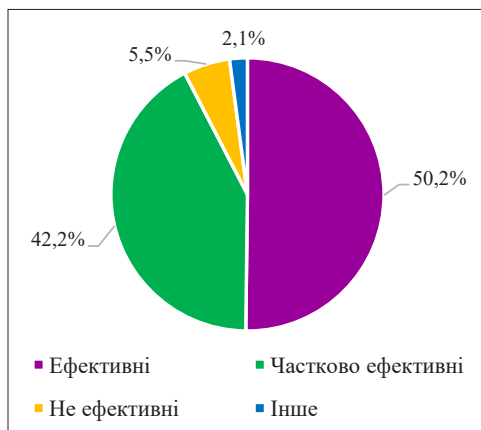
Слід відзначити, що у практичній діяльності працівників Національної поліції України найбільш поширеними є такі цільові оперативно-профілактичні операції (спеціальні операції), пов'язані з протидією незаконному обігу зброї та боеприпасів: «Зброя і вибухівка», «Місячник добровільної здачі зброї», «Арсенал», «Безпечний військовий», «Роззброєння», «Оперативні закупки зброї та боеприпасів», «Антитерор», «Контрабанда» (спільно з Державною митною службою України), «Промінь» (спільно зі Службою безпеки України).

Зазначимо, що 8133 респонденти (50,2 %) вважають цілком ефективними проведення оперативно-профілактичних операцій (спеціальних операцій), пов'язаних з протидією незаконному обігу зброї та боеприпасів, 6841 респондент (42,2 %) наголошують на їх частковій ефективності, 899 опитаних (5,5 %) вважають їх неефективними.

Аналіз індивідуальних відповідей 343 респондентів (2,1 %) дозволяє окремо відзначити з них такі: «Виявляють дрібноту і вилучають дрібноту»; «Якщо щось проводити, треба мати інформацію і на законних підставах проводити дані відпрацювання, у нас закон так прописаний, що співробітник поліції не має права заходити у двір без рішення суду, тому вважаю, що треба спростити процедуру перевірки та вилучення зброї»; «Якщо всі ТЗ, багаж і пасажирів добре перевірятимуть на блокпостах, із залученням військових і місцевих працівників»; «Тільки операції не мають значення, особовий склад і так націлений на виявлення зброї та вибухівки, чим більше операцій, тим більше бутафорії»; «Палочна система зводить ефективність таких операцій на нуль»; «Робота повинна здійснюватися постійно, а не від операції до операції. Усі ці операції – це створення штучних показників»; «Не є ефективними, адже при проведенні таких профілактичних заходів повноваження поліції не розширюються та залишаються сталими, наприклад, навіть проведення таких заходів не є підставою для проведення поверхневого

огляду особи та речей»; «Частково ефективним, бо неможливо достеменно перевірити всі цивільні авто, а інколи це ускладнено нестачею особового складу поліції»; «Ефективно при повному залученні особового складу з використанням інформації, яка міститься у базі даних «АРМОР» та інших, щоб перевірити і власників, і осіб, які були причетні до ст. 263 ККУ»; «Лише комплексний підхід, планомірна робота на постійній основі»; «Робота має проводитись на постійній основі»; «Недостатньо ефективним, оскільки така робота повинна проводитися систематично усіма службами».

Оцінка ефективності проведення оперативно-профілактичних операцій (спеціальних операцій), пов'язаних з протидією незаконному обігу зброї та боєприпасів

На запитання учасників опитування стосовно того, які показники свідчать про ефективність / неефективність проведення цільових оперативно-профілактичних операцій (спеціальних операцій), пов'язаних з протидією незаконному обігу зброї та боєприпасів, отримано такі результати:

- зменшення / збільшення рівня злочинності – 8511 респондентів (52,5 %);
- збільшення / зменшення кількості виявлених фактів незаконного обігу зброї і боєприпасів – 6384 респонденти (39,4 %);

- збільшення / зменшення кількості порушених кримінальних проваджень у сфері незаконного обігу зброї і боєприпасів – 4406 респондентів (27,2 %);
- збільшення / зменшення кількості осіб, притягнутих до кримінальної відповідальності за правопорушення, пов'язані з незаконним обігом вогнепальної зброї та боєприпасів – 3241 респондент (20 %);
- збільшення / зменшення кількості правопорушень, вчинених повторно у сфері незаконного обігу вогнепальної зброї та боєприпасів – 2979 респондентів (18,4 %);
- результати моніторингу громадської думки щодо безпечного середовища у громадах – 2589 респондентів (16 %);
- інше.

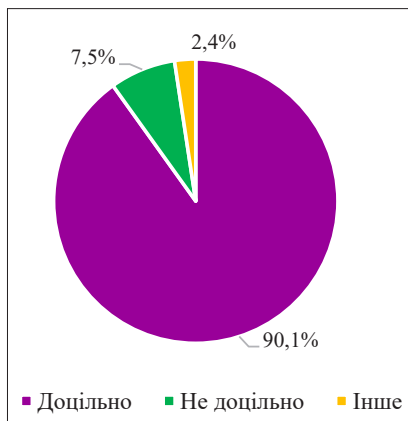
Інформація про показники, які свідчать про ефективність / неефективність проведення цільових оперативно-профілактичних операцій (спеціальних операцій), пов'язаних з протидією незаконному обігу зброї та боєприпасів

Окремий блок питань у межах аналітичного дослідження було спрямовано **на оцінку позиції поліцейських у частині запровадження нових заходів протидії незаконному обігу зброї та боєприпасів.**

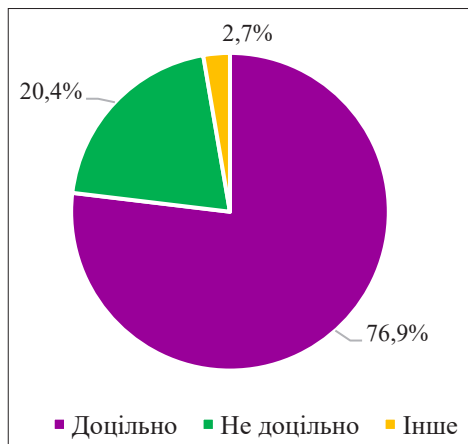
Так, за результатами опитування 14611 респондентів (90,1 %) вважають доцільним запровадження використання приладів неруйнівного огляду транспортних засобів та цифрових ендоскопів для посилення контролю за переміщенням транспортних засобів та речей через блокпости з метою виявлення зброї та боєприпасів, що перебувають у незаконному обігу. 1224 опитаних (7,5 %) не підтримують такої ініціативи. 381 респондент (2,4 %) надав індивідуальну відповідь, як приклад: «Можливо, даний захід доцільний на територіях, що межують з окупованими територіями та прикордонній території»; «Вважаю доцільним, за умов додержання конституційних прав громадян на недоторканість володіння громадян, а також недопущення обмеження порушення їх прав та особистих свобод»; «Доцільно, але що стосується військовослужбовців, з цим дуже важко, оскільки розуміння, що це є законні вимоги, у них немає, через це виникають конфлікти, які можуть перерости у потасовку»; «Грошей забагато витрачено буде заради результату у вигляді виявлення гранати, що закотилася під сидіння. Краще додати до підстав огляду автовок під час дії правового режиму воєнного стану. Бо зараз, щоб нормально подивитись авто, потрібна ухвала на обшук. Загалом поліцейські знають, що робити, були б вільні руки та правові підстави»; «Якщо це не створить затори та залишить або збільшить пропускну здатність на блокпостах»; «Недоцільним, оскільки створить затори з транспортних засобів»; «Службовий собака буде ефективнішим»; «Всі вже давно знають об'їзні дороги, минаючи блокпости»; «Вважаю за доцільне, але тільки після закінчення дії на території України ЗУ «Про воєнний стан» та після того, як вийдуть терміни оголошень про добровільну здачу зброї»; «Можливе використання за наявності обґрунтованої підозри»; «Доцільно, але треба враховувати факт становлення військовослужбовців та цивільних до проведення таких оглядів, суспільний резонанс та наявність достатньої кількості співробітників поліції на блокпосту, аби вказані дії проходили з дотриманням заходів особистої безпеки»; «Цим повинні займатися спеціально навчені люди»).

Інформація щодо доцільності використання приладів неруйнівного огляду транспортних засобів та цифрових ендоскопів для посилення контролю за переміщенням транспортних засобів та речей через блокпости з метою виявлення зброї та боєприпасів, що перебувають у незаконному обігу

На підтримку запозичення в Україні зарубіжного досвіду в частині запровадження програм викупу в населення зброї та боєприпасів як нового інструменту вилучення зазначених предметів з незаконного обігу висловилися 12466 респондентів (76,9 %). Не підтримують такої ініціативи 3304 респонденти (20,4 %), а 446 респондентів (2,7 %) висловили індивідуальну позицію щодо такого нововведення, зазначивши: «Так, і викупляти зброю тільки заводського виробництва»; «Повністю підтримую, а також нагорода в 100 \$ за те, щоб вказала на місця/людей, де зберігається зброя/вибухівка»; «Головне, щоб був ефект від даних дій, зменшилася кількість зброї в нелегальному обігу»; «Можливо спрацює в залежності від суми»; «Потрібно виховати культуру поваги до зброї, і так викуп буде ефективним»; «Варто спробувати в якості експерименту»; «В Європі закон на стороні поліції, можливо, але люди повинні самі вбачати потребу в передачі зброї/боєприпасів та виконувати свій прямий обов'язок у частині недопущення їх законного обігу»; «Так, якщо це будуть фабрична, а не кустарна зброя»; «Так, але після завершення війни»; «При правильному та детальному встановленні правил та умов викупу»; «Треба провести експеримент на прикладі однієї області» тощо).

Інформація щодо доцільності запозичення в Україні зарубіжного досвіду в частині запровадження програм викупу в населення зброї та боєприпасів

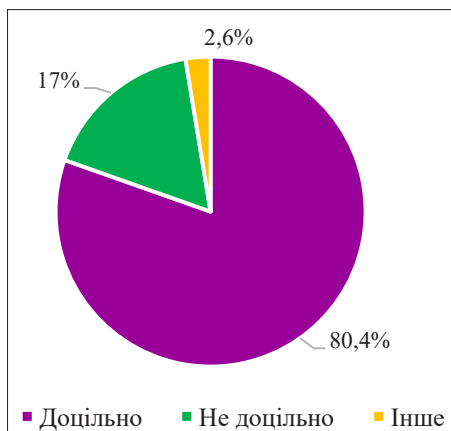

Одночасно з підтриманням запровадження програм викупу в населення зброї та боєприпасів 10577 респондентів (65,2 %) вбачають появу ризиків, пов'язаних із стимулюванням нелегальної економіки, створенням попиту на кустарно виготовлену зброю і боєприпаси, за умов запровадження програм їх викупу в населення; 5040 респондентів (31,1 %) заперечують такі можливі тенденції.

Також 13034 (80,4 %) опитаних практичних працівників висловилися щодо доцільності запровадження інституту викривачів для повідомлення правоохоронних органів про осіб, причетних до незаконного обігу вогнепальної зброї та боєприпасів; 2750 респондентів (17 %) вважають запровадження такого інструменту недоцільним, а 432 респонденти (2,6 %) мають власну позицію, яка представлена, зокрема, такими відповідями: «Це не ті особи, яким необхідний окремий процесуальний статус. Це в інтересах суспільства повідомляти про такі факти. Але офіційно бояться. Тому і потрібні оперативники, щоб отримувати негласно інформацію і відпрацьовувати її в рамках оперативно-розшукової діяльності»; «Інститут викривачів на даний час існує в корупційних

правопорушеннях. Тому вважаю за доцільне використовувати його по всіх злочинах, не створюючи щось нове»; «Вважаю, що потрібно вводити інститут викривачів не окремо для кожного напрямку – корупції, зброя, а загальний інститут з поняттям – хто такий викривач, і далі в розділах деталізувати за напрямками, які вони можуть бути та в яких сферах»; «Він уже є, це негласний апарат, тільки його потрібно фінансувати»; «Це можна втілити за допомогою агентурної мережі»; «Вважаю доцільним підняти заробітну плату поліції, щоб можна було платити агентам, а не витратити мільйони на інститут викривачів»; «Може не спрацювати»; «З нашим законодавством це неможливо»; «Вказаний закон будуть приймати років 5, і в кінці приймуть кривий закон, який дозволить людям, які незаконно зберігали зброю, ухилятися від кримінальної відповідальності» тощо.

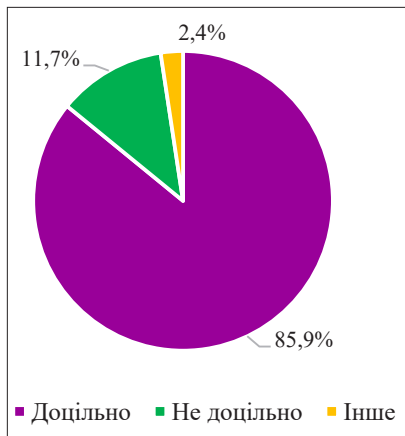
Інформація щодо доцільності запровадження інституту викривачів для повідомлення правоохоронних органів про осіб, причетних до незаконного обігу вогнепальної зброї та боєприпасів

Доцільність запровадження способів захищеного (у тому числі анонімного) повідомлення інформації про можливі факти незаконного обігу зброї та боєприпасів (на кшталт спеціально створених онлайн-форм на офіційних сайтах правоохоронних

органів) підтримали 13927 респондентів (85,9 %); заперечення щодо такого нововведення висловили 1904 респонденти (11,7 %); окрему думку щодо запровадження такої ініціативи надали 385 респондентів (2,4 %), які зазначили про таке: «Так, лише при умові повної анонімності»; «Такі вже існують. Будь-яка інформація на 102 може бути опрацьована анонімно»; «Такі повідомлення не можуть носити анонімний характер, оскільки це сприятиме здійсненню завідомо неправдивих повідомлень»; «Гарячі лінії поліції про незаконний обіг зброї»; «Телеграм-бот в допомогу, такого ще не має?»; «Тільки якщо доступ до даної інформації буде в МВС»; «Ідея непогана, однак на один правдивий виклик буде 1000 викликів неправдивих»; «Як правило, будь-які анонімні повідомлення не знаходять свого підтвердження і є інструментом зведення наклепу, додаткового навантаження на правоохоронні органи по перевірці інформації»; «Якщо громадянам буде надаватись реальна грошова винагорода, в залежності від кількості і виду зброї»; «Вважаю доцільним, однак для цього необхідно відповідним чином доповнити чинне законодавство, аби в подальшому не виникало проблемних питань під час закінчення досудового розслідування» тощо.

Інформація щодо доцільності запровадження способів захищеного (у тому числі анонімного) повідомлення інформації про можливі факти незаконного обігу зброї та боєприпасів

Узагальнення відповідей на відкрите запитання щодо альтернативних варіантів вилучення зброї та боеприпасів з незаконного обігу, які були запропоновані 7492 поліцейськими, дозволяє, на нашу думку, виділити такі:

- запровадження анонімних скриньок (камер) здачі зброї («вікно довіри», «поштомати для здачі зброї», «безпекові контейнери»);
- запровадження програми амністії для добровільної здачі зброї;
- удосконалення механізму добровільної здачі зброї на засадах анонімності;
- запровадження програм винагороди за інформацію;
- запровадження програм викупу зброї і боеприпасів;
- розширення повноважень поліції в частині застосування поліцейських заходів, зокрема підстав, передбачених ст. ст. 34, 35 Закону України «Про Національну поліцію»;
- застосування різних технічних засобів для можливого виявлення цієї зброї у поштових відділеннях, на вокзалах тощо;
- використання сучасних технологій для відстеження та блокування нелегальної торгівлі зброєю в інтернеті та на чорному ринку;
- активні рекламні кампанії в медіа, здійснення СМС-інформування населення;
- створення гарячих ліній, спеціальних чат-ботів для передачі інформації про зброю;
- удосконалення роботи блокпостів (залучення фахівців, використання службових собак, металорамки, ручні металошукачі тощо);
- перероблення вогнепальної зброї на сучасний чи відреставрований сувенір за рахунок держави з обов'язковим поверненням «власнику»;
- сканування поштових відправлень;
- обмін на товари цивільного вжитку, обмін на цивільну зброю з подальшою реєстрацією, запровадження соціальних заохочень;
- розгортання мобільних майданчиків (виїзних пунктів) для здачі вогнепальної зброї, яка перебуває в незаконному обігу за винагороду;
- їх треба запроваджувати і в динаміці дивитись, як працює нова схема і які недоліки виникають, і потім їх удосконалювати;
- прийняти спеціалізований закон про зброю;

- посилення контролю на залізничному та морському транспорті, поштових службах доставки;
- розвиток та активне залучення агентурної мережі;
- на законодавчому рівні чітко визначити повноваження військових підрозділів (до прикладу, військової служби правопорядку) щодо обов'язкової перевірки військовослужбовців, у тому числі звільнених, та вилучення всіх типів зброї, що перебуває в незаконному обігу; моніторинг демобілізованих або комісованих військовослужбовців, їх родичів, друзів, близьких осіб;
- підсилення заходів контролю на кордонах для запобігання нелегальному ввезенню зброї та боєприпасів з інших країн;
- контроль за обігом зброї, починаючи з виробництва і закінчуючи знищенням, з метою виключення фактів незаконного заводіння і використання;
- блокування тематичних збройних сайтів (форумів), як приклад <https://reibert.info/>.

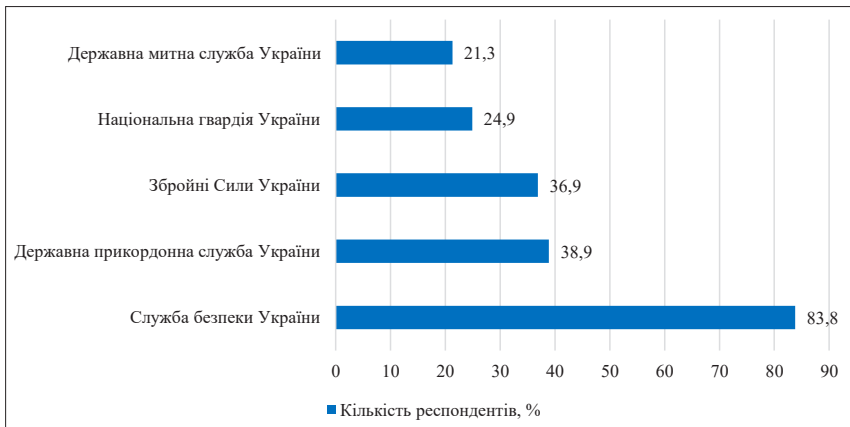
Найбільш результативною в питаннях протидії незаконному обігу зброї та боєприпасів опитані вважають діяльність підрозділів кримінальної поліції – 11232 респонденти (69,3 %); друге місце посідають підрозділи контролю за обігом зброї – 10247 респондентів (63,2 %); замикають трійку лідерів підрозділи патрульної поліції / сектори реагування патрульної поліції – 7095 респондентів (43,8 %). 5102 респонденти (31,5 %) вважають результативною діяльність дільничних офіцерів поліції; 3790 (23,4 %) – підрозділів взаємодії з громадами (поліцейських офіцерів громад); 2097 (12,9 %) – підрозділів органів досудового розслідування / дізнання.

Зі свого боку, найбільш результативною в питаннях протидії незаконному обігу зброї та боєприпасів опитані поліцейські вважають взаємодію з підрозділами Служби безпеки України – 13589 респондентів (83,8 %); 6310 респондентів (38,9 %) – з працівниками Державної прикордонної служби України; 5989 респондентів (36,9 %) – зі Збройними Силами України; 4031 респондент (24,9 %) зазначив працівників Національної гвардії України, а 3449 респондентів (21,3 %) – Державну митну службу України. Також в індивідуальних відповідях поліцейські наголосили на ефективності взаємодії з Військовою службою правопорядку у Збройних Силах України.

Інформація щодо результативності діяльності підрозділів у системі поліції, що залучені до протидії незаконному обігу зброї та боєприпасів

Інформація щодо результативності взаємодії Національної поліції України з іншими суб'єктами, що залучені до протидії незаконному обігу зброї та боєприпасів

Серед чинників, які, на думку поліцейських, знижують ефективність діяльності органів (підрозділів) Національної поліції у сфері протидії незаконному обігу вогнепальної зброї і боєприпасів, респонденти відзначили про такі:

- недостатність наявних повноважень – 10683 респонденти (65,9 %);
- нестача кваліфікованих працівників – 5481 респондент (33,8 %);
- неефективність взаємодії між різними органами (підрозділами) Національної поліції, що проводять діяльність у зазначеній сфері – 5018 респондентів (30,9 %);
- недосконалість правового регулювання діяльності органів (підрозділів) Національної поліції за вказаним напрямом – 4781 респондент (29,5 %);
- відсутність спеціальної підготовки – 3866 респондентів (23,8 %);
- інше («Ніякі чинники не знижують»; «Неговіра населення до поліції»; «Відсутність працівників (штат у підрозділах)»; «Малий штат слідчих підрозділів»; «Завжди є що вдосконалювали»; «Відсутність фінансування для проведення закупок, виїздів і проведення заходів»; «Недостатня кількість працівників, їх вже критично не вистачає» тощо).

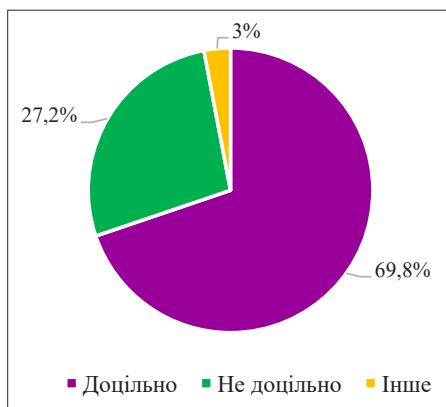
11324 респонденти (69,8 %) висловилися за доцільність проведення додаткового спеціалізованого навчання для працівників Національної

Інформація про чинники, які знижують ефективність діяльності органів (підрозділів) Національної поліції у сфері протидії незаконному обігу вогнепальної зброї

поліції України за тематикою протидії незаконному обігу зброї та боеприпасів, у тому числі із залученням як національної, так і міжнародної мережі експертів; 4412 респондентів (27,2 %) вважають таке навчання недоцільним, а 480 респондентів (3 %) мають окрему думку з цього приводу: «50/50»; «Залежить від підрозділу і напрямку його діяльності»; «Так, але навчання не повинно конфліктувати зі службовими завданнями»; «Вважаю доцільним для працівників, задіяних у протидії незаконному обігу зброї, відповідно до їх функціоналу»; «Всі ці навчання – як були, так і залишаться лише на папері»; «Навчання для тих, хто працює у цьому напрямку»; «Можливо, але виключно для тих поліцейських, які безпосередньо займаються цим питанням»; «Не завадить»; «Вважаю недоцільним, оскільки здебільшого для поліцейських вони проводяться формально»; «Лише курси поводження з вибуховими предметами чи розмінування»; «Так. Вважаю доцільним, але під час виконання службових обов'язків. Не під час одного єдиного вихідного (відступного) людина повинна буде ще після виконання службових обов'язків йти на тренінг, вчити чи сприймати нову інформацію. Люди повинні відпочивати хоча б свій (відсипний), а не просто піти відбути курс навчання та знову йти працювати»; «Доцільне, але у вільний час і в ігровій формі, конференційно» тощо.

Інформація щодо доцільності проведення додаткового спеціалізованого навчання для працівників Національної поліції України за тематикою протидії незаконному обігу зброї та боеприпасів, у тому числі із залученням як національної, так і міжнародної мережі експертів

На питання стосовно тематики додаткового спеціалізованого навчання для працівників поліції отримано такі відповіді:

- навчання щодо класифікаційних та ідентифікаційних ознак зброї та боеприпасів – 6724 респонденти (53,5 %);

- навчання щодо правового регулювання обігу зброї та боеприпасів в Україні – 5170 респондентів (41,1 %);

- навчання щодо виявлення, документування та розслідування кримінальних правопорушень, з використанням кіберпростору – 4283 респонденти (34,1 %);

- навчання методиці розслідування окремих видів кримінальних правопорушень у сфері незаконного обігу зброї та боеприпасів – 4183 респонденти (33,3 %);

- навчання щодо використання баз даних, у тому числі пов'язаних з обігом вогнепальної зброї та боеприпасів – 3010 респондентів (24 %);

- навчання щодо проведення розслідувань на основі доказів та використання нових технологій у незаконному обігу вогнепальної зброї – 2934 респонденти (23,4 %);

- навчання щодо міжвідомчої та міжнародної співпраці у сфері незаконного обігу зброї та боеприпасів – 2867 респондентів (22,8 %);

- навчання щодо міжнародних інструментів контролю за обігом зброї та боеприпасів – 2701 респондент (21,5 %);

- навчання щодо проведення криміналістичного дослідження зброї та боеприпасів – 2347 респондентів (18,7 %);

- інше (необхідні додаткові лекції та тренінги з обговоренням деталей щодо таких правопорушень; навчання користування спеціальною технікою для сканування автотранспорту та речей громадян).

2. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ОКРЕМИХ НАПРЯМІВ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ НЕЗАКОННОМУ ОБІГУ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ

Аналіз положень чинного законодавства, теоретико-методологічних розробок учених, офіційної інформації Національної поліції України щодо діяльності її органів у сфері протидії незаконному обігу вогнепальної зброї, а також результатів проведеного анкетування працівників поліції дає змогу сформуванню таких рекомендацій стосовно удосконалення цієї діяльності:

1. У площині законодавства:

1.1. Прискорення доопрацювання та прийняття спеціального закону, що визначатиме правовий режим обігу вогнепальної зброї, в тому числі регламентуватиме основні питання здійснення органами Національної поліції контролю за дотриманням встановленого порядку зберігання і використання зброї (на заміну Положенню про дозвільну систему¹ та наказу МВС України від 21.08.1998 р. № 622 «Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів»²).

Коментар: Попри те, що на державному рівні визнається необхідність прийняття закону, який би визначив правовий режим

¹ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-92-%D0%BF#Text>

² URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98#Text>

зброї невійськового призначення, відповідний закон дотепер не прийнято. Проект Закону про право на цивільну вогнепальну зброю (реєстр. № 5708 від 25.06.2021) перебуває на розгляді Верховної Ради України більш ніж три роки³. Натомість відносини, пов'язані з обігом вогнепальної зброї (в тому числі ті, що виникають у зв'язку із здійсненням Національною поліцією контролю за обігом зброї невійськового призначення), тривалий час регулюються переважно на рівні підзаконних нормативно-правових актів, що не відповідає ступеню важливості цих відносин. Вищеназваний наказ МВС № 622 спочатку прийнято на підставі Закону України «Про міліцію»⁴, який на цей час втратив чинність. Інструкція, затверджена цим наказом, стосується питання набуття і здійснення права власності на зазначені об'єкти з особливим правовим режимом, тоді як згідно з пунктом 7 ч. 1 ст. 92 Конституції України⁵ правовий режим власності має визначатися виключно законами України. Зі свого боку це створює підґрунтя для дискусії щодо правомірності застосування статті 263 Кримінального кодексу України⁶ – «Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами»⁷.

1.2. Доопрацювання положень Закону України «Про Національну поліцію» в частині визначення підстав та умов для зупинення поліцейськими транспортних засобів (з урахуванням необхідності

³ URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/27190>

⁴ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/565-12#Text>

⁵ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>

⁶ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

⁷ Частиною 1 статті 263 Кримінального кодексу України встановлено кримінальну відповідальність за носіння, зберігання, придбання, передачу чи збут вогнепальної зброї (крім гладкоствольної мисливської), бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв **без передбаченого законом дозволу**. Згідно з правовою позицією, викладеною у постанові Верховного Суду від 31.05.2018 р. у справі № 127/27182/15-к, «норма ст. 263 КК України є субсидіарною і для розуміння незаконності поводження зі зброєю вимагає аналізу відповідного закону. При цьому поняття «закон», яке використав законодавець, має розширене тлумачення і включає в себе законодавство у цілому, в тому числі нормативні акти, що регулюють відповідні правовідносини, порушення яких утворює об'єктивну сторону складу злочину, передбаченого ст. 263 КК України» (URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/74475834>). Водночас у низці наукових та інших джерел цю позицію піддано критиці і суспільна дискусія навколо цього питання наразі триває.

вжиття додаткових заходів для перешкоджання незаконному перевезенню зброї).

Коментар: Статтею 35 Закону України «Про Національну поліцію»¹ встановлено вичерпний перелік правових підстав для зупинення поліцейським транспортного засобу. Цей перелік не передбачає можливості зупинення транспортного засобу з метою перевірки на предмет незаконного зберігання (перевезення) зброї. Відповідно, за відсутності законної підстави для зупинення транспортного засобу (як-то порушення водієм Правил дорожнього руху, наявність очевидних ознак, що свідчать про технічну несправність транспортного засобу, та ін.) поліцейський не може здійснити поверхневу перевірку транспортного засобу (як це передбачено ч. 4 ст. 34 Закону України «Про Національну поліцію»).

Спроба часткового врегулювання цього питання простежується в тексті Порядку перевірки документів в осіб, огляду речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян під час забезпечення заходів правового режиму воєнного стану (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1456)². У пункті 10 цього Порядку продубльовано перелік підстав для зупинення транспортного засобу, закріплений статтею 35 Закону України «Про Національну поліцію», і водночас додано таку підставу, як проїзд транспортних засобів через блокпости та контрольні пункти в'їзду-виїзду. У разі зупинення транспортного засобу на цій підставі, якщо поліцейський має достатні підстави вважати, що у транспортному засобі перебуває зброя, він вправі провести поверхневу перевірку транспортного засобу згідно з пунктом 9 Порядку.

Однак поза межами блокпостів та контрольних пунктів в'їзду-виїзду відповідні положення цього Порядку застосовуватися не можуть. До того ж, навіть у разі проведення поверхневої перевірки транспортного засобу, можливості поліцейських щодо виявлення при цьому нелегальної зброї є обмеженими. Так, відповідно до ч. 5 ст. 34 Закону України «Про Національну поліцію» поверхнева перевірка транспортного засобу здійснюється шляхом візуального огляду транспортного засобу або візуального огляду

¹ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

² URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1456-2021-%D0%BF#Text>

салону і багажника транспортного засобу. Водночас згідно з вимогами Кримінального процесуального кодексу України проведення обшуку транспортного засобу потребує попереднього одержання відповідної ухвали слідчого судді.

1.3. Розроблення та затвердження Інструкції про здійснення органами Національної поліції України заходів з контролю за дотриманням правил та порядку зберігання і використання предметів, матеріалів та речовин, на які поширюється дозвільна система.

Коментар: Пункт 21 ч. 1 ст. 23 Закону України «Про Національну поліцію» уповноважує поліцію здійснювати контроль за дотриманням фізичними та юридичними особами спеціальних правил та порядку зберігання і використання зброї, спеціальних засобів індивідуального захисту та активної оборони, боєприпасів, вибухових речовин і матеріалів, інших предметів, матеріалів та речовин, на які поширюється дозвільна система органів внутрішніх справ.

Поряд з цим Інструкція, затверджена наказом МВС України від 21.08.1998 р. № 622, належним чином не регламентує процесуальні аспекти діяльності органів Національної поліції стосовно здійснення такого контролю, зокрема, не деталізує порядок проведення перевірок фізичних та юридичних осіб на предмет дотримання вищевказаних правил. У цьому контексті варто відзначити, що Планом діяльності Національної поліції України з підготовки проектів регуляторних актів на 2016 рік передбачалася необхідність підготовки проекту наказу МВС України «Про затвердження Інструкції про здійснення органами Національної поліції України заходів з контролю за дотриманням правил та порядку зберігання і використання предметів, матеріалів та речовин, на які поширюється дозвільна система»³. Однак дотепер відповідний регуляторний акт не прийнято.

1.4. Розроблення та затвердження спеціального підзаконного нормативно-правового акта, який регламентуватиме діяльність органів Національної поліції щодо приймання, зберігання, обліку, знищення чи реалізації вилученої, добровільно зданої, знайденої

³ URL: <https://mvs.gov.ua/uk/ministry/normativna-baza-mvs/regulyatorni-akti/plan-diyalnosti-nacionalnoyi-policiyi-ukrayini-z-pidgotovki-proektiv-regulyatorn-ix-aktiv-na-2016-rik>

зброї та боєприпасів до неї (на заміну Інструкції, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 31.05.1993 р. № 314¹).

Коментар: Пунктом 22 частини першої статті 23 Закону України «Про Національну поліцію» передбачено, що поліція здійснює у визначеному законодавством порядку приймання, зберігання та знищення вилученої, добровільно зданої або знайденої вогнепальної, газової, холодної та іншої зброї, боєприпасів, набоїв, вибухових речовин та пристроїв, наркотичних засобів або психотропних речовин.

Разом з тим чинна Інструкція про порядок приймання, зберігання, обліку, знищення чи реалізації вилученої, добровільно зданої, знайденої зброї та боєприпасів до неї (затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 31.05.1993 р. № 314) містить низку застарілих положень. Останні зміни до цієї Інструкції було внесено 24.09.2012 р., тобто ще задовго до створення Національної поліції. Нині зміст зазначеного документа не повною мірою відповідає потребам сьогодення. При цьому в судовій практиці трапляються випадки, коли при виникненні спірних ситуацій представники органів Національної поліції висловлюють позицію, згідно з якою Національна поліція України не є правонаступником міліції, і територіальні органи Національної поліції у своїй діяльності не можуть керуватися застарілими нормами вищеназваної Інструкції².

1.5. Уточнення положень Закону України «Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України» в частині регламентації дій органів Національної поліції у разі одержання повідомлень цивільних осіб щодо знаходження вогнепальної зброї, основних частин або боєприпасів до неї.

Коментар: Статтею 1-1 Закону України «Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України»³ визначено, що цивільна особа, яка знайшла вогнепальну зброю, її основні частини або боєприпаси до неї, зобов'язана негайно повідомити Національну поліцію України про такий факт за телефонним номером екс-

¹ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0106-93#Text>

² URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/112026806>

³ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2114-20#Text>; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3899-20#Text>

треної служби 102 або єдиним телефонним номером 112 та впродовж 24 годин *передати їх до органів Національної поліції України в будь-який зручний спосіб* для подальшої здачі чи декларування або вказати на їх місцезнаходження для подальшого вилучення. При цьому нормативно-правовими актами наразі не регламентовано порядок такої передачі (зокрема, не визначено місце такої передачі, коло посадових осіб органів Національної поліції, уповноважених приймати зброю, вимоги стосовно документального оформлення передачі зброї, застосування при цьому засобів фотовідеофіксації, тощо). Невизначеності стосовно цього аспекту додає й використання словосполучення «у *будь-який зручний спосіб*» (зокрема, постає питання щодо можливості та правомірності здійснення передачі через третіх осіб). Виникає запитання й щодо формулювання «*передати їх до органів Національної...для подальшої здачі*». Буквальне тлумачення цього формулювання дає підстави вважати, що «передача» і «здача» зброї, є різними процедурами, що здійснюються у різний проміжок часу. Тим часом порядок здачі зброї також не одержав нормативного закріплення.

Встановлюючи обов'язок цивільної особи щодо передачі органам поліції знайденої зброї *впродовж 24 годин*, Закон не визначає правових наслідків невиконання цього обов'язку саме у зазначений термін (у тому числі невиконання через об'єктивні причини).

Згідно зі статтею 1-2 цього Закону декларуванню не підлягає, зокрема, вогнепальна зброя і боеприпаси до неї, що є засобом або знаряддям вчиненого кримінального правопорушення. Водночас ще на етапі розгляду відповідного законопроекту головне науково-експертне управління апарату Верховної Ради України зауважувало, що із зазначеного не можна зробити остаточний висновок, чи потрібно для встановлення факту причетності зброї до правопорушень проводити спеціальну перевірку, як бути, якщо така перевірка неможлива в умовах бойових дій тощо. Фактично, прийняття рішення щодо можливості передачі цивільним особам задекларованої зброї цілком покладається на уповноважених осіб Національної поліції за результатами суб'єктивної оцінки⁴.

⁴ URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/42398>

1.6. Розроблення та затвердження підзаконного нормативно-правового акта, що конкретизуватиме порядок взаємодії різних органів та підрозділів Національної поліції у сфері протидії незаконному обігу вогнепальної зброї.

Коментар: На сьогодні у здійсненні заходів з протидії незаконному обігу вогнепальної зброї задіяна значна кількість органів й підрозділів Національної поліції, що виконують різні функції (як-от досудове розслідування кримінальних правопорушень, передбачених статтями 262–264 Кримінального кодексу України; виявлення та документування адміністративних правопорушень, передбачених статтями 190–195 Кодексу України про адміністративні правопорушення; здійснення контролю за дотриманням фізичними та юридичними особами спеціальних правил та порядку зберігання і використання зброї; наповнення функціональної підсистеми «Єдиний реєстр зброї» та ін.). Робота кожного з цих органів (підрозділів) зорієнтована на вирішення власних порівняно вузьких завдань, тоді як рівень координації їх діяльності у відповідній сфері є недостатнім, унаслідок чого потенційні позитивні можливості взаємодії між різними органами (підрозділами) реалізуються не повністю.

2. У площині правозастосовної практики – послідовна реалізація органами Національної поліції комплексу спеціальних заходів, спрямованих на протидію незаконному обігу вогнепальної зброї, зокрема:

– проведення індивідуальної профілактичної роботи з особами, щодо яких є підвищений ризик вчинення правопорушень у сфері обігу вогнепальної зброї (цивільні особи, які проживають у районах ведення бойових дій та на територіях, що межують з ними; цивільні особи, яким була видана зброя відповідно до Закону України «Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України»; особи, які були умовно-достроково звільнені від відбування покарання для проходження військової служби; члени добровольчих формувань територіальних громад; волонтери; демобілізовані військовослужбовці та ін.);

– проведення інформаційної кампанії, спрямованої на роз'яснення цивільним особам порядку і правових наслідків здачі та декларування зброї відповідно до статей 1-1, 1-2 Закону України «Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України»;

- проведення більш ретельного огляду транспортних засобів (у тому числі тих, що належать військовослужбовцям і волонтерам) під час несення служби на блокпостах у місцевостях, що межують з районами ведення бойових дій;
- використання при проведенні оглядів та обшуків новітніх технічних приладів для виявлення зброї;
- постійне підтримання взаємодії з керівниками органів військового управління та командирами військових частин з питань запобігання крадіжкам та втратам вогнепальної зброї, закріпленої за військовослужбовцями;
- проведення оперативно-профілактичних заходів на територіях, де велися бойові дії;
- проведення спільних операцій з органами Державної прикордонної служби щодо запобігання та протидії незаконному переміщенню зброї через державний кордон, організація спеціальних контрольних пунктів у зонах з високим ризиком контрабанди зброї;
- проведення постійного моніторингу інтернет-ресурсів на предмет виявлення пропозицій щодо нелегальної купівлі-продажу зброї;
- розробка та використання спеціалізованих чат-ботів для отримання відповідних повідомлень громадян;
- посилення роботи щодо встановлення в кожному окремому випадку джерел походження нелегальної зброї, використаної при вчиненні кримінальних правопорушень;
- забезпечення врахування заходів з протидії незаконному обігу вогнепальної зброї під час розроблення органами місцевого самоврядування та місцевими державними адміністраціями регіональних та місцевих програм з питань запобігання злочинності, забезпечення публічної безпеки і порядку;
- докладання зусиль для підвищення кадрової спроможності та покращення матеріально-технічного забезпечення діяльності органів (підрозділів) Національної поліції за напрямом протидії незаконному обігу вогнепальної зброї.

НОТАТКИ

НОТАТКИ

Науково-практичне видання

ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ НЕЗАКОННОМУ ОБІГУ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ: ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Аналітична довідка

Дизайн обкладинки	<i>Валерія Савельєва</i>
Технічний редактор	<i>Оксана Гринюк</i>
Верстання	<i>Юлія Семенченко</i>

ЮРИДИКА
ВИДАВНИЦТВО

Підписано до друку 22.11.2024 р. Формат 60×84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Bandera Pro. Цифровий друк.
Ум. друк. арк. 3,02. Наклад 100. Замовлення № 070-1124.
Віддруковано з готового оригінал-макета.

Видавництво і друкарня – Видавництво «Юридика»
65101, Україна, м. Одеса, вул. Інглезі, 6/1
Тел.: +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@juridica.od.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 7653 від 18.08.2022 р.